

GÉNY. #
NETOU
AN, AZ APACOK FŐNÖKE

SZABADSÁG

LIBERTY

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Collage, Heti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Naplap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

A legnagyobb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 244. SZÁM.

TWENTY-NINTH YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Péntek, 1919. október 17.

HUSZONKILENCEDIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 5 CENT.

BÜNTETÉST A KARNAK SZABNI A SZTRÁJKOLO VASUTI MUNKÁSOKRA

Szenátorok elítélik a különböző sztrájkokat, mint kommunista mozgalmakat.

FÉLTIK A NEMZETET.

Arra sürgetik a kormányt, hogy lépjen fel erőlyesen a sztrájkok ellen.

Washington, okt. 15. A szenátorok erőlyesen követelik, hogy a kormány tegyen drasztikus lépéseket a sztrájkok, mint forradalmi mozgalmak elnyomására.

Poindexter republikánus szenátor nagy beszédet tartott tegnap. Elítélte az acélmunkások, a kikötőmunkások, az expresszalkalmazottak sztrájkját és a bányászok sztrájkmozgalmát, mint annak az általános tervnek részét, hogy "a kormányunkat megdöntsék, minden fenhatóság megsejtszenek és megalkassák a kommunizmust".

Kínutaltta a szenátor, hogy az Egyesült Államokban június, július és augusztus hónapok folyamán kétszer annyi sztrájk volt, mint a múlt év ugyanezen három hónapjának. Figyelmeztette a szenátust arra a fenyegető veszedelemre, hogy "a kormány megdől, ha folytatja esendéi telességét" az országban lévő radikális elemekkel szemben.

Poindexter szenátor felhívta Palmer igazságügyminisztert, hogy tegyen sürgősen drasztikus lépéseket a forradalmi mozgalmak elnyomására s megintertelítse a végzet, hogy milyen intézkedéseket fogantasson már a radikális ellen.

Thomas coloradói szenátor úgy nyilatkozott, hogy nincs szükség erre a kérdésre. Szerinte Coloradóban az acélmunkások nem sérelmek miatt sztrájkolnak, hanem az acélipar államosítása végett.

Pomerene ohioi szenátor kijelentette, hogy az ő értecsülése szerint a sztrájkvezetők avval tartják a lelket a sztrájkokiolában, hogy rövidesen a munkások kezébe kerülnek a gyárak.

"Ohlomban azt mondották az acélmunkásoknak, hogy ha sztrájkolnak nyolc órai munkaidőért, tizenkét órai fizetésért s a gyárak sem adják meg ezt, a kongresszus gondoskodik majd arról, hogy a gyárak a munkások kezébe kerüljenek és üzembelveztessek a gyártulajdonosok mellőzésével."

A készülő bányászsztrájkra vonatkozóan is nyilatkozott Pomerene.

"A bányászok követeléseit bot rányasok — mondotta — de ha teljesítenék is azokat, a bányászok akkor sem lennének jobban megelégedve, mint ma. Ebben az országban izzik már a forradalom-parázs, amint én látom, de a kormány semmit sem tesz ellene."

A szenátus államközi bizottsága azt javasolja, hogy a kongresszus hozzon törvényt, amely büntetést szabjon a sztrájkoló vasuti alkalmazottakra. A bizottság csak egy tagja ellenézte a javaslatot, Stanley kentucki demokrata, aki azt mondja, hogy a sztrájkokat büntetéssel nem lehet megakadályozni.

"Nos! — A kereskedőknek végül Gondoljam! Ezek az üzások, akik bizonyára mégis csak stakemenek, megváltoztatják utjokat és utána mentek a kereskedőknek s aighanem tínyes nappal megölték őket.

"Nos! — A kereskedőknek végül Gondoljam! Ezek az üzások, akik bizonyára mégis csak stakemenek, megváltoztatják utjokat és utána mentek a kereskedőknek s aighanem tínyes nappal megölték őket.

"Nos! — A kereskedőknek végül Gondoljam! Ezek az üzások, akik bizonyára mégis csak stakemenek, megváltoztatják utjokat és utána mentek a kereskedőknek s aighanem tínyes nappal megölték őket.

"Nos! — A kereskedőknek végül Gondoljam! Ezek az üzások, akik bizonyára mégis csak stakemenek, megváltoztatják utjokat és utána mentek a kereskedőknek s aighanem tínyes nappal megölték őket.

"Nos! — A kereskedőknek végül Gondoljam! Ezek az üzások, akik bizonyára mégis csak stakemenek, megváltoztatják utjokat és utána mentek a kereskedőknek s aighanem tínyes nappal megölték őket.

Bécsi újságok.

A mai postával megérkeztek a Szabadság részére a legújabb bécsi napilapok. Mai számunkban már több érdekes közleményt találunk olvasóink, melyek a Neue Freie Presse szeptember hó 28-iki számában jelentek meg.

A "Szabadság" európai összeköttetési biztosítja, hogy esetlenül rendszeresen közölhetünk híradásokat mindenkor a legfrissebb bécsi és budapesti napilapok nyomán.

MIHÁLY HERCEG A TRÓNKÖVETELŐ

A Neue Freie Presse berlini tudósítója jelenti - szeptember 26-iki kelettel: Az Abend című berlini lap Kopenhágából arról értesül, hogy Nikolai Nikolajevics nagyherceg, az orosz cári hadseregek volt főparancsnoka jelenleg a Prinz szigeteken időzik és azzal foglalkozik, hogy emlékiratokat írjon fel.

Viszont Mihály nagyherceg, ugyane hirtörzés szerint, Koltvárszigeténél tartózkodik és mint trónkövetelő lép fel.

Mihály nagyherceg az első kezdező alkalommal Oroszország cárijává akarja magát kiáltatni.

GOLTZ TÁMOGATÁSA

Goltzot a bolshhevik elleni harcban állítólag Cyrill volt orosz nagyherceg támogatja.

Párisból jelentik: Itt megvannak arról győződve, hogy von der Goltz tábornokot a bolshhevik elleni harcban Cyrill volt orosz nagyherceg támogatja. Ezt a hírt már Polknak, a párisi amerikai békekedelgáló elnöknek, Foch marsallnak és az angol vezető embereknek is jelentették. Erre vezetett vissza, hogy a franciák nem lelkesednek azért, hogy Goltz hagyja el Litvániát és Courlandot.

Nemetszörz is azon a véleményen van, hogy a tél beállta előtt az orosz vőrocséket teljesen tökére kell tenni. A szövetségek viszont, a saját kijelentésük szerint azt hiszik, hogy eltekenki más, csak a "nagyserző" jól felszerelt haredzett német veteránok" tehetik meg. Annál is inkább, mert hiszen sem Franciország, sem Anglia, sem az Egyesült Államok nem képesek, vagy nem akarnak erre a vidékre hadsereget küldeni.

Cyrril nagyherceg 1917 márciusában menekült el Oroszországból nyolc vasuti kocsis arany nyál. Stockholmra keresztül érkezett Berlinbe. Azóta a német fővárosban tartózkodik. Belátja, hogy a bolshhevik irányzat csak tökéreteheti Oroszországot és ezért a magával hozott aranyat arra fordítja, hogy Goltz tábornokot segítsék. A német kormány belegeezését adta — valószínűleg titokban — ehhez a tervhez.

Tekintettel a legújabb oroszországi fejleményekre, Nagy Británia egyelőre nem adja belegeezését ahhoz, hogy Galicát Lengyelországhoz csatolják.

AZ ELSŐ LIGA KÉPVISELŐ.

Franciország már kinevezte képviselőjét a Nemzetek Ligájába.

Páris, okt. 15. Poincaré elnök és Clemenceau miniszterelnök Leon Bourgeois, a volt miniszterelnököt a külügyminiszter nevezte ki a Nemzetek Ligájának tanácsába Franciország képviselőjéül.

Bourgeois a békekonferencia ligai bizottságának is tagja volt. Ő az első diplomata, akit a ligatanácsba kineveztek.

BOMBAGYÁRRA AKADT A KATONAI HATÓSÁG AZ INDIANAI GARYBAN

Azt hiszik, hogy a májusi merényletek garyi forradalmárok követték el.

KERESIK A VEZÉREKET.

Allítólag Garyban készült a kiválóságoknak küldött harminc-hat bomba is.

Chicago, Ill., okt. 15. Gary, Ind. gyárvárosban, ahol az acélgári munkások fenyegető magatartása miatt szövetségi katonaság vette kezébe a rendfenntartást, letartóztatott egy orosz munkást, akitől azt állítják, hogy egyike azoknak a forradalmároknak, akik a májusi bombamerényleteket követték s az A. Mitchell Palmer igazságügyminiszter washingtoni otthonát június 3-án egy bombával megromagták. Keresnek egy Ivanoff nevű orosz is, aki állítólag a merénylő banda vezetője volt s aki állítólag New Yorkba vitte s ott postára adta a Gimbel Bros. cég nevű elállított harminchat csomagot, amelyekben bombát küldtek az ország különböző részeiben élő kiválóságoknak.

A szövetségi katonák egy garyi ház pincéjében megtalálták azt a helyet is, ahol a bombákat gyártották. Allítólag lögyapot és robbanóanyag maradványokat találtak a pincében a bombakészítéshez szükséges szerzők mellett. Azt hiszik, hogy Ivanoff, aki elment Garyból, újabb robbanóanyagot kért, mivel az Actna Powder Company gyára, ahonnan eddig is került lögyapot és robbanóanyagokat beszereznie, jobban vigyáz a készletére.

A szövetségi hatóság folytatja a vizsgálatot s valószínűsíti, hogy a múlt év szeptemberében a chicagói postahivatalban felrobbant bomba eredetét is visszavezetni a garyi forradalmárok tanyájába.

Egy elfogott sztrájkolónál kitalványt találtak, amelyben "Amerika Kommunista pártja" felszólítja a munkásokat, hogy vegye kezébe a kormányt és fegyverezze le a Garyban lévő 1600 szövetségi katonát.

Az acélmunkások sztrájkjának vezetsége nyilatkozatot tett közbe, amelyben tagadja, hogy köze volna a kommunista kiáltványhoz. Edward Mulholland, a garyi elnök kiáltja, hogy az uniójának elnökeit kiáltja, hogy a szövetségi vezetők közül is, mivel bolshhevik elveket vallott s azt mondta több bekt közt, hogy az American Legion, e hazafias — intézmény tagjai nem lehetnek a unió tagjai. Ez ellen a haretéről visszatért katonák, akik valamennyien tagjai az American Legionnak, oly erőlyesen tiltakoztak, hogy Mulhollandnak pusztulnia kellett nemcsak a unióból, de a sztrájkvezetésből is.

Washington, okt. 15. A szövetségi hatóságok bizonyították szerettek arra nézve, hogy I. W. W. és bolshhevik szervezetek ebben az országban már nyíltan izzagtak a kormány megdöntése s a bolshhevik uralom megteremtése végett. Napról napra, folyóiratok, nyomtatványok, könyvek útján és agitátorok révén, szóval izzagtak a tulajdonjog megsemmisítése mellett és az ipartelepek munkálajdonjába való vétel mellett. Az ilyen I. W. W. és bolshhevik tanokat a hirdető lapok közt 500 idegennyelvi.

A NYUGAT FELŐL ÉRKEZETT REPULÓK

Felül Spatz őrnagy apja, anyja és nővére társaságában. Alól: közepén Kiel hadnagy s mellette McKee őrmester.

ÚJABB SPECIALISTÁT HÍVTAK WILSON ELNÖK GYÓGYKEZELÉSÉRE

Orvosi jelentés szerint már javul az elnök állapota.

ALAPTALAN HIRESZTELES.

Dr. Grayson és Dr. Dercum válasszolnak Moses szenátor merész állítására.

Washington, okt. 15. Wilson elnök a Fehér Ház orvosának, Dr. Grayson admirálnak jelentése szerint ma már jobban érzi magát s éjszakája nem volt olyan rossz, mint az előző, amikor nyugtalanul és kéuelmetlenül aludt. Ma láthatóan felriszult ebredt s prozatai mirigyeinek megdagadása, ami hiszönnyeg óránál tovább győzött, ma már nem kínozza.

Tegnap betegágyához hívták Dr. Fowler washingtoni specialistát, akinek sikerült az elnök mirigydagadát leaszatani s ezzel az üdítő alvást biztosítani.

A tegnap reggel kiadott jelentés így szólott:

"Az elnöknek nem volt nyugodt éjszakája. Nyugtalanágát okozta, hogy prozatai mirigye megdagadt, ami miatt több ízben szenvedett már. Most oly kényelmesen a daganat, hogy kellemenné tette az ágyban fekvést az elnökre nézve. A beteg közérzése azonban ma már jó. Hőmérséklete, szívverése, érvérése és vérnyomása rendes."

Dr. Grayson szerint a prostata mirigy megdagadása, ami gyakori a hatvan év körül levő embereknek, nem veszedelem tünet, csupán kellemetlen.

Ismeretes dolog, hogy Moses new hampshirei szenátor egyik választójához intézett levelében azt írta, hogy az Elnöknek az agrárban éppattanása támadt s ha mély gondolkodással megérletti az agyát ismét, úgy agyverése támadhat és megölheti. Erre az állításra vonatkozóan ugy Dr. Grayson, mint Dr. Dercum nyilatkoztak már.

"Nincs olyan betegség, amit még ne emlegettek volna az elnök állapotáról keringő hírek, mondja Dr. Grayson. Ha mind egy hirt meg akartam volna csfolni, nem lett volna időm az elnök gyógykezelésére. Most sem cfolok, csak annyit mondok, hogy vajha nekem volna olyan elméleti képességem, mint

aminő ma van Wilson elnöknek. Öszintén mondom, hogy jobb szemléni erőben nem látom még soha. Remélem, hogy nines messze az idő, amidőn hivatalos teendőt ismét végezhet. Most is elég bírom már ágyban tartani."

Dr. Dercum szerint Moses szenátor állítása bonyolult pletyka s nem is érdemes vele foglalkozni.

RENNER OSZTRÁK KANCELLÁR NYILATKOZOTT A MAGYAR KOMMUNISTÁK SORSA FELŐL

A Neue Freie Presse szeptember 27-én küldött tudósítása. — Kun Bélák repülőgépen akartak Oroszországba menekülni.

A Neue Freie Press bécsi újság szeptember 27-iki számából vesszük ezt a tudósítást:

Kittinger osztrák képviselő ma Renner kancellárnál járt, ahol a Waldfieldtel vidék lakosságának nevében azt kérdezte, hogy az oda internált Kun Bélák és társait minél hamarabb szállítsák el onnan. Kittinger képviselő rámutatott arra, hogy a kommunista jelenléte, Karlsteinban és az internáltaknak egyre növekedő száma mind nagyobb elégedetlenséget okoz az ottani nép körében, aminek igen könnyen nagyon komoly következményei lehetnek. Ez alapon, mondotta Kittinger, kénytelen kérelmezni azt, hogy a kommunistákat azonnal szállítsák el arról a vidékről és hogy a kormány nevében a kancellár nyilatkoztassa ki, hogy tulajdonképpen mi is ebben a kérdésben az álláspontja.

Renner kancellár erre kijelentette, hogy a kommunisták internálása annak idején a Peidl-féle magyar kormányának egyes kérelmére és a szövetségek beleegyezésével azért történt, hogy elejét vehessék annak, hogy Magyarországon az átmeneti tanácsköztársaság a polgári kormányra véres harcokkal menjen végbe. Ugyancsak kijelentette a kancellár, hogy Kun Béla és társai egy repülőgépet tartottak készletben, hogy a válságos pillanatban azon Oroszországba menekülhessenek. Az utolsó pillanatban azonban a szegedi kormány egyik katonatisztjének sikerült a repülőgépet elpusztítani. Így a kommunisták egyáltalán nem volt utjuk a menekülésre és kénytelenek lettek volna Rómászkáráig védelmezni magukat. Ezt a vérontást elkerülvendő, határozatot el az, hogy Ausztriába internálják őket, azaz a feltétellel, hogy ebből az osztrák kormányának semminemű kellemtelensége nem származhat.

Eddig még, mondotta Renner kancellár, a szövetségek trészeről nem is érkezett felszólítás arra, hogy a kommunistákat kiszárlítsák az ország területéről. A magyar hatóságok részéről hivatalos kiadati eljárásokat indítottak meg, melyek során minden internált vonatmunkos külön-külön esatolták az okmányokat. Ezeket az okmányokat most az osztrák bírói hatóságok vizsgálják. Az állam törvénye szerint ugyanis politikai bűnsejlekményekért egyikük sem lenne kiadható. Ha azonban az okmányok azt tanúsítják, hogy egyikük, vagy másikkuk közzönsége bűnsejlekményt követte el, akkor az illető kiadható, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

Mint kiderült, egy Doger nevű terrorista, aki a szovietházban az ország felett parancsomkolt, az ellenforradalom napján egy Gramer nevű társával együtt agyonverszt egy tüzerfőhadnagyot. Ugyanaz nap ugyan 5 a parlament előtti téren két rendőrt gyilkolt meg, míg néhány nappal később a Gizelláren őt meg egy 30 vagy 35 év körüli tüzerkapitányt. Mind három áldozat nyev ismeretlen.

Egy Groo nevű kommunista viszont május tizenharmadikán a Múzeum körútról a parlament felé kísért egy mérnököt és utközbén tizenegy revolverlövéssel megölte Eneek az áldozatnak a neve is ismeretlen.

A Tagblatt című újság szerint viszont Cseh-Szlovákia és Jugoszlávia között töbrendből dolgok kölcsönös szállítása iránt vannak tárgyalások folytatásban, melyek közül a legfontosabb az, amely buza és liszt szállítására vonatkozik Cseh-Szlovákia részére. A fizetés cseh-szlovák koronában kell, hogy történjen, amelyeken viszont Jugoszlávia különböző parttékkait fog vásárolni Cseh-Szlovákiában.

Eddig még, mondotta Renner kancellár, a szövetségek trészeről nem is érkezett felszólítás arra, hogy a kommunistákat kiszárlítsák az ország területéről. A magyar hatóságok részéről hivatalos kiadati eljárásokat indítottak meg, melyek során minden internált vonatmunkos külön-külön esatolták az okmányokat. Ezeket az okmányokat most az osztrák bírói hatóságok vizsgálják. Az állam törvénye szerint ugyanis politikai bűnsejlekményekért egyikük sem lenne kiadható. Ha azonban az okmányok azt tanúsítják, hogy egyikük, vagy másikkuk közzönsége bűnsejlekményt követte el, akkor az illető kiadható, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

A Neue Freie Presse budapesti tudósítója jelenti szeptember 27-iki kelettel: Az elfogott bolshhevik terroristák kihallgatása során olyan gyilkosságok derülték ki, amelyekről eddig még mit sem tudtak a hatóságok. Az ügyesség azzal a felhívással fordult az ország közönségéhez, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

A KOMMUNISTÁK RÉMTETTEIBŐL

A budapesti hatóságok eddig ismeretlen eseteket derítettek ki.

A Neue Freie Presse budapesti tudósítója jelenti szeptember 27-iki kelettel: Az elfogott bolshhevik terroristák kihallgatása során olyan gyilkosságok derülték ki, amelyekről eddig még mit sem tudtak a hatóságok. Az ügyesség azzal a felhívással fordult az ország közönségéhez, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

A Neue Freie Presse budapesti tudósítója jelenti szeptember 27-iki kelettel: Az elfogott bolshhevik terroristák kihallgatása során olyan gyilkosságok derülték ki, amelyekről eddig még mit sem tudtak a hatóságok. Az ügyesség azzal a felhívással fordult az ország közönségéhez, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

A Neue Freie Presse budapesti tudósítója jelenti szeptember 27-iki kelettel: Az elfogott bolshhevik terroristák kihallgatása során olyan gyilkosságok derülték ki, amelyekről eddig még mit sem tudtak a hatóságok. Az ügyesség azzal a felhívással fordult az ország közönségéhez, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

A Neue Freie Presse budapesti tudósítója jelenti szeptember 27-iki kelettel: Az elfogott bolshhevik terroristák kihallgatása során olyan gyilkosságok derülték ki, amelyekről eddig még mit sem tudtak a hatóságok. Az ügyesség azzal a felhívással fordult az ország közönségéhez, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

A Neue Freie Presse budapesti tudósítója jelenti szeptember 27-iki kelettel: Az elfogott bolshhevik terroristák kihallgatása során olyan gyilkosságok derülték ki, amelyekről eddig még mit sem tudtak a hatóságok. Az ügyesség azzal a felhívással fordult az ország közönségéhez, hogy a vizsgáló során minden irányban legyen a hatóságok segítségére.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Published daily except Sunday the twenty-ninth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation, B. K. Csarna, President; Dr. Andrew Csarna, Sec'y-Treas.)

Founded by
E. T. Kohányi

Alapította:
Kohányi Tihamér

DR. ANDREW CSARNA, Editor.

Edited and Published at
 Szerkesztőség és Kiadóhivatal,
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell: Main 3536, Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Canadában egész évre: \$6.00, félre: \$3.00. — Külföldre: egész évre: \$8.00, félre: \$4.00. — CLEVELAND VÁROSI MUNKÁÉRTŐ: egész évre: \$2.00, félre: \$1.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$6.00, half year: \$3.00. — Foreign countries: one year: \$8.00, half year: \$4.00. — Cleveland one year: \$5.00, half year: \$2.50.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

New York irodánk címe: Eastern Office:
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York.
 Üzletvezető: Joseph Horváth, Manager.

**Széljegyzetek
 Bíró Lajos
 cikksorozatához.**

A mai magyar irodalom kimagaslóbb alakjai között nincs sok, aki annyira kiválna a sokoldalúságával is, mint Bíró Lajos.

Ir novellákat, regényt, drámát, újságírókat s emellett részt vesz a gyakorlati politikai közelmunkában is. Még van tehát az a csodálatos adománya, hogy az eseményeket egyszerre több nézőpontból láthassa. Ennélfogva nem egyoldalú.

De minden sokoldalúsága mellett is egyet meg kell állapítanunk Bíró Lajos felől. Nem történetíró, és nem is próbalátó, sőt történelmet írnak. Nem történelmet ír abban a cikksorozatban sem, amelyik most fut a Szabadságban.

Nehéz volna helyet találni ennek a cikksorozatnak — a maga egészében — az irodalmi fajták között. Nem regény, nem publicisztika, nem történelmi. És nem dráma a fogalomnak irodalomtörténeti meghatározásában.

Amikor ezt a cikksorozatot olvassuk, az a benyomásunk, hogy Bíró Lajosban a dráma író és a politikus keveredett felül.

A régi Ausztria-Magyarország és a régi Németország tragédiája elevenedik meg előttünk. A tragédiának csak egyes jelenetét látjuk. A cselekmény bonyolalma nem bogozódik ki előttünk egész világosan. Nagy vonásokban vannak ábrázolva a szereplők, és hogy a mozaikszertű (szereplők mégis a befejezett egész hatását keltik bennünk, annak a magyarázata az, hogy a dráma műsorszerűt már ismerjük. A cikksorozat még csak az első jeleneteket tart, de az olvasó már az utolsó felvonás eseményeit is ismeri. Érdeklődésünk mégis le van billenve s ennek tilka az író egyénisége. Ez érdekel bennünket, hogy miképpen látta a dolgokat a közelebbi Bíró Lajos és miképpen mondta el a mondandóját. Természetes, hogy mindezek mellett a rapródiókus cikkekben sok az udonság is, ami másképp nem is lehet. Bíró Lajos olyan közelebbi látta az eseményeket, amiknek sok esetben részese is volt, hogy emlékeztetéseink kínese házból mindig hozhat élénkébe újabb és újabb értékeket, akár-hányszor vegye is tollára a nagy háború megmérhetetlen nagy témáját.

A FENYEGETŐ Bányászsztrájk.

MIÓTA a bányatulajdonosok a múlt pénteken Philadelphian visszautasították a bányászok kívánságait, azóta mindig feltehető attól, hogy a sztrájkveszedelmek bekövetkeznek. Ez a veszedelem most egészen közelfekvőnek látszik már, amennyiben a bányászok kimondották a sztrájkot november elsejétől kezdve. Négyszáz ezer munkás tenné le ebben a csákányt a keménysérvidekeken.

Valami megegyezésre azonban még mindig lehet remény, amennyiben a sztrájk megkezdésétől két hét választ el s ez alatt az idő alatt sok minden történhetik. A helyzet ugyan jóformán olyan, hogy most már csak a kormány közbenjárásától lehet valami eredményt várni.

A bányászokat és a bányatulajdonosokat igen nagy különbség választja el egymástól. A bányászok nem kevesebb, mint 60 százalékos munkabéremelését követelnek s emellett sokkal rövidebb munkaidőt, nagyobb külön fizetést a megszabott időn túl teljesített munkáért s a kettős felváltás (double shift) teljes megszűntetését. A rendelkezésre álló adatokból meg lehet állapítani, hogy a bányászok 1918 folyamán Indiana és Illinois államokban átlag 1425 dollárt kerestek, míg Pennsylvania és Ohio államokban átlag 1175 dollárt.

A bányatulajdonosok arra az álláspontra helyezkednek, hogy a háború alatt kötött megállapodást fenn kell tartani egészen a jövő áprilisig, ha csak az elnök időközben hivatalosan nem proklamálja a háború állapot megszűnését. Állítják persze azt is, hogy a mostani munkabérek vannak olyan jók, hogy azokkal a bányászok beérthetnek. Szerintük a bányászok naponta 10-12 dollárt keresnek fejéenként.

Vannak, akik azt tartják, hogy a bányászok kívánságai túlzottak s indokolatlanok. Viszont vannak jelei annak is, hogy a bányászok hajlandók volnának ezekből a túl magas követelésekből jócskán engedni. Másrészt vannak hírek arról is, ámbár ezeket a híreket valahogyan cáfolták is, hogy a bányatulajdonosok végső esetben nem idegenkednének 25 százalékos emelésről.

Akármi képen álljon is a dolog az alkudozásokkal, a bányászok sztrájkja olyan országos csapást jelentene az egész országra s olyan helyrehozhatatlan károkat okozna, ha csak rövid ideig tartana is, hogy ennek a sztrájknak elejét kell venni még idejekorán s a kormányának evégett latba kell vetni minden befolyását és tekintélyét.

AZ Elnök Állapota.

AZ Egyesült Államok elnöke súlyos beteg s betegsége felől csak olyan hivatalos jelentéseket tesznek közre, amely jelentések jóformán semmitmondók. Ezzel szemben lehetetlennél lehetetlenebb hírek vannak mindenfelé forgalomban s a nagyközönség arra van utalva, hogy vagy a semmitmondó s inkább titkolózó hivatalos jelentéseknek adjon hitelt, vagy válasszon a változatos vad hírek közül. Nemesak a nagyközönség van így a dologgal, hanem még a törvényhozók is, mint annak a szenátornak esete mutatja, akinek rémhírekkel tele levele belekerült a sajátja is. Ez a levelet ostobaságnak minősítette ugyan az elnök egyik orvosa, de az orvos azért maga nem adott a betegség természetét felől szakszerű magyarázatot.

Még a szűkszavú hivatalos jelentésekből is sejteni lehet azonban, hogy az elnök állapota nagyon súlyos. Közvetlen veszedelemtől nem kell ugyan tartani, az orvosok azonban föltétlenül hosszabb és teljes nyugalmat tartanak szükségesnek Wilson elnök számára.

A nagyközönség nem tehet egyebet, minthogy inkább megbizik a szűkszavú, de biteles orvosi jelentésekben s nem a szenzációt hajhászó újságoknak, vagy hírherdőknek hisz.

Azt lehet mondani, hogy Woodrow Wilson nemcsak Amerikában, de az egész világon a legfontosabb személyiség manapság. Alig van ország, amelyik ne vesztene azzal, ha az elnök munkaképessége marandó talál lenni, vagy ha a betegség végzetes lenne. Országos és nemzetközi bonyodalmak származnának, ha nem vezethetné tovább az ügyeket Woodrow Wilson. Értéket tehát a publikum lazán érdeklődése s érthetetlen az orvosok titkolózó magatartása még akkor is, amikor azt látják, hogy ostoba pletykák szövdnek az Egyesült Államok első polgárának személye körül.

A cikksorozatot másik tekintetben érdekesnek teszi az a mód, ahogy az író a cikkekben kidomborított jeleneteket állfeszíti. Bíró Lajosnak meg van a maga felfogása, a maga véleménye a világháború keletkezéséről s a közepurópai hatalmak bukásának okairól. És itt jeleneteket bont ki a politikai. Egyéni véleménye nem lehet másféle, mint olyan, ami összhangban van a háború alatt vallott politikai nézettel is. Ezeket a nézeteket pedig nem sok magyar osztotta. Bíró Lajos a Károlyi Mihály szűkebb politikai környezetéhez tartozott s később külügyminiszteri államtöltés is volt a Károlyi kormány alatt. Károlyi Mihály pártjáról pedig ő maga emlékszik meg úgy ezekben a cikkekben, mint alig számbavehető kis töredékről.

A cikksorozaton végighúzóató vezérmotívum: a világháborúért Ausztria-Magyarország és Németország felelős. És mert nem történelmet ír, megteheti, hogy ezt az ítéletet egyoldalú érvekkel támogatassa csupán. Az ítélet kimondására pedig szükséges van, mert a cikksorozat olvasójában csak így keltheti azt a sejtélményt, hogy természet után van lesve az a háttér, amiből a beállított jelenetek kidomborodnak. Ez az, ami a cikkeknek némi erőteltségét látzatát adja.

Bíró Lajos nagy írómentés, aki, mint ilyen, a legmagasabb technikaival dolgozik. Akár kort, akár személyt jelmez, nem az apró részletekkel bibelődik, hanem ki-hagyásokkal dolgozik. Nem adja csak azt, ami igazán jellegese. Politikai háttérirásokban azonban az írómentésnek ez a módja sokszor a hűség rovására megy. Csak egy példát említek. Bíró Lajos, amikor azt akarja megérteni, hogy a háború kitöréseért nem Szerbia, hanem Ausztria-Magyarország felelős, a Szerbia ellen szőve érveket majdnem teljesen elhallgatja s figyelmen kívül hagyja Oroszország törekvéseit is Szerbián keresztül. Nem eufólia a panaszlavo-carizmus bűnössége mellett szóló érveket, hanem egészen elhallgatja azokat. Ez már a hűség rovására megy.

Bíró Lajos írásának értékeiből azonban mindez nem von le semmit. Bíró olyan erősen érzi a maga felfogásának helyességét, hogy nem peramentuma erő vesz tőle. Ha az ő cikksorozatánál én vetnék pillantást a közelmunkára úgy tehetik, mintha valami nagyító üvegen néznék keresztül. Nagyon sokat látunk s a tévedéseket, elcsúszásokat az irányokat. Mindez azonban a képet csak színesebbé, tarkábbá és változatosabbá teszi.

Bizonyosan sokan vannak azonban, akik nem mindig értenek egyet az író felfogásával. Így vagyunk ezzel mi is. És alkalom adtán további jegyzeteket fűzünk majd Bíró Lajos cikkeihez.

A HADÜZENETTŐL A BOLSHEVIZMUSIG.

XIII. A POKOL LEGALSÓ OSZTÁLYÁBAN.

Hogy mi van még hátra, mi lehet még hátra a magyar katona szenvedéstöbbletéből? Még akad egy és más. Például: a hádsereg állományába tartozó katonák a mozgósítás után jó ruhában és jó bakkasban, jó Manlicher-fegyverrel a vállukon indultak a harctérre. A népfelkelőkről akkor a császári és királyi haditudomány egy vélekedett, hogy raktárakat fognak majd otthon őrizni. Néhány hét alatt a hadvezetőségnek sikerült feloldoznia az egész első vonalbeli fiatal katonaságot és ekkor gyorsan tűzbe küldték a népfelkelőket is. A népfelkelők a határon álltak, többnyire magas hegyek között, a melyekre már leestek a hó. Volt pedig rajtuk ugynevezett kukoricánadrág; ugyanebből a rossz szonfajtából való blúz és a vállukon volt egy-egy öreg Wernld-puska. Ebből a Wernld-puskából vastok golyókat hatalmas-pukkanással lehetett kilőni; de egyszerre csak egyet. Azután tölteni kellett. Ilyen felszereléssel küldték családapákat a pompában felöltözött, ismétlő puskával ellátott, az ágyúnak és géppuskának bővében levő orosz csapatok ellen. De hiszen most nem haditörténelméről van szó, bár a magyar (és osztrák) katona szenvedéstöbbletéhez az is hozzátartozik, hogy a mint ácsja nem volt a háború kezdetén, épen úgy nem volt soha elég ágyúja és sokáig nem volt elég géppuskája. Hozzá tartozik az is, hogy az 1914. őszen váratlanul tűzbe dobott népfelkelők — meglett családapák — nem-sokára az osztrák-magyar hadsereg fiatal katonái közé tartoztak, mert egyetlen egy nagyhatalom sem terjesztette ki a katonai kötelezettséget az ötvenedik életévig, csak az osztrák-magyar monarchia. Hozzá tartozik az is, hogy itt már a kétségtelenül betegeket és a nyomorékokat is besorozták, és hozzá tartozik az is, hogy az osztrák-magyar hadvezetőség soha katonai szolgálatot nem végzett öregező emberekkel hat hetet kiképzés után küldött ki a tüzérvonalba. Mindez hozzátartozik; de erről külön köteteket kellene írni és itt mégis arról a szenvedés plusz-ról legyen szó, a mely más hadseregek katonáival szemben a mi katonáinknak kijutott. Tehát lassankint posztónadrágot kaptak a kukoricánadrág helyett a népfelkelők is. A posztó azonban az osztrák-magyar monarchiában egyre kevesebb lett és a katonasági minőség egyre romlott. Az otthoni levele — a kiképzést elszívó — katonák sáros és piszkos rongyokban jártak. Mikor harctérre indultak, új egyenruhát kaptak, de az új egyenruha posztója olyan rossz volt, hogy vigasztalul gyűrődött és várhatóan szakadt. És a mi emellett rosszabb volt; a vászon és a fehérműanyag egyre kevesebb lett. A kórházakban végül lepedőnélküli szalmaszakókon fektették a betegeket és a harctérre induló menetszázadokban tucatasmárra voltak katonák, akik az értéketlen, de látszat- ra új uniformis alatt nem hordták inget. Ne-hogy félreértés legyen: se inget, se egyebet. Mert nyugat-európai vagy amerikai ember még valami finom, higiénikus trikóra gondolt-hatna. Hát: semmit se hordtak. A durva katonaruhát a méstelel testükre hűsték fel. No, ha valaki azt gondolná, hogy ezek után már nincs felfogás, hát nagy mértékben tévedne. Mert mindaz a szenvedés, amit éhezés, verés, felszerelatlenség, kiképzetlenség, lerongyoltság és meztelenség a magyar katonának okozott, mindaz semmi ahhoz képest, amit a magyar katona attól szenvedett, hogy a legotrombább és leggyalázatosabb egyszerűségei valójában fűtőszernek használták a háború káznája számára: hogy a lövészárokban nem váltották fel rendszeresen, hanem otthagyták az utolsó lehetőségig, ott egészen a megdőlésig. Az osztrák-magyar frontesapatok kiképzésének rendszere az ugynevezett menetszázadokon alapult. Ha a parancsnok elvesztette a zászlóaljának, az ezredének vagy a hadosztályának a felét, az nem tett semmit; otthon összehajlították a menetszázadokat és a menetszázadokat a harctéren frissen és nagy-szeriádon bontták a lyukakat. Az állomány mindjárt megint teljes volt. A kiképzésének ezzel módjával minden hadsereg szakított, csak éppen az az osztrák-magyar monarchia nem, amelynek a parancsnokait pedig amugy is minden eszközzel vissza kellett volna tartani az emberparazlástól. Nemcsak, hogy nem tartották őket vissza, inkább berendezték nekik a menetszázadok intézményét: csak tessék belemarkolni és venni belőle annyit, a mennyi teszik. Ezzel függött össze a magyar katona szenvedésének másik forrása: az, hogy a lövészárokban levő csapatokat nem váltották fel rendszeresen. A mikor Henry Barbusse "Tüz" című nagyszerű munkája megjelent magyarul, sokan először és álmélkodva értesültek nálunk arról, hogy ilyesmí — tudni-illik rendszeres leváltás — egyáltalán van és az álmélkodásuk a lehető legmagasabbra fokozódott, a mikor Barbusse-től arról is értesültek, hogy a lövészárokban levő francia katonákat öt naponként váltják fel, hogy a leváltott csapatok messze hátra mennek pihenni és hogy azután előbb csak tartaléknak mennek a harctérre; hogy végül azok a csapatok, a melyek a legelső vonalban vannak, azok nem végeznek nehéz ázó- és építő-munkát. A magyar olvasó számára mindez szinte megfoghatatlan volt. A magyar (és osztrák) csapatok ugyanakkor, a mikor a legelső vonalban voltak, nehéz testi munkát is végeztek. Leváltásról pedig nem is álmodhattak. Egy-egy csapat heteket, és hónapokat töltött el a legelső vonalban: tüzben és fagyban, éhesen és szomjasan, remegve az álmátlanstól és fáradtságtól és beteg a piszoktól. Mindent összevéve: ez volt talán a legrettenete-

GYORS BIZTOS

Pénzküldés Bankbetét

Magyarország minden részébe a legalacsonyabb árfolyam mellett. Pénzküldési rendszerünk tökéletességéről már mindenki meggyőződött és mindenki tudja, hogy a pénzküldeményeket a legrövidebb idő alatt levonás nélkül kifizetjük oda át. A koronára még alacsony. Ha pénzt akar küldeni, küldje mennél hamarabb, amíg kevés dollárral sokat segíthet szenvedő családján. Pénzét kívánságára Magyarországon bármely bankban vagy takarékpénztárban nevére elhelyeztük.

Megtakarított pénze sohasem lesz veszedelemben, ha nálunk mint bankbetét elhelyezi. Nem lophatja el Öntől senki, nem veszteti el és nem esalhatják ki mezes-mázos szavakkal. Mi gondosan megőrzjük pénztartson odahaza amennyire szüksége van, a többit küldje be hozzánk kamatoztatására.

OLCSÓ

Korona későbbi használatra

Mindenki úgy eszelekszik, hogy jónak látja. Ha Ön majd haza akar menni, a mikor utlevelet kaphat, a most olcsón vásárolt koronákat felhasználhatja. A korona még olcsó, de később talán sokkal drágább lesz.

Ha később úgy határozna, hogy nem utazik haza, a most vásárolt koronákat hazaküldheti családjának, de el is helyezheti általunk bármely magyarországi bankban vagy takarékpénztárban. Egyszerrel a most vásárolt koronákkal bármikor tetszése szerint rendelkezhetik.

Felvilágosítással és tanácsccsal szívesen szolgálunk.

Németh János Állami Bank

1597 SECOND AVE., CORNER 83rd STREET, NEW YORK CITY.

Pincér, pincér,
 kiabál a vendég a vendéglőben, itt, körülöttem olyan friss festék szag van. Mitől van az?
 — Tessék várni egy percet miszter, azt mondja a pincér, az a két hölgy a szomszéd asztaltól mindjárt elmegy.

ALFONZ KIRÁLY PARIS-BAN.
 A spanyol uralkodó vadászni megy Franciaországba.

Paris, okt. 15. Alfons spanyol király és Viktoria királyné hetfőn Párisba fognak érkezni. A király egy napot vadászással fog eltölteni Pincérre elnök birtokán s fölkeresi a verduni csatateret s az ostromolt várakat is.

TEGYE PÉNZÉT BANKBA KISS EMIL

BANKER
 133 SECOND AVENUE, NEW YORK.

BETEGEK FIGYELME!
 Orvosi tanács ingyen. Minden beteg lelkijében lebeg a kérdés, hányra betegségen szenved. Ha másutt nem tudták kigyógyítani, vagy gyógyításuknak nem voltak, külső orvossal forduljon hozzám.

Nők és férfiak kezelésére külön gondot fordított. Sérvel, rák, aranyért, minden rendkívüli diagnózis, ideggyógyor-, szív-, tüdő-, lép-, máj-, vesese-, hólyag-, köszvény-, szem-, fül-, torok-, orrbetegségeket, vérszegénységet, borotvaférfet, biztos eredményt gyógyított. Pantika gillistát elhaltok. Örökös 3-7-ig. Vaskróna és ümepneuma 3-15-ig. Levelek: "Államiok".

DR. A. NEUMAN
 147 Ellison St., Paterson, N. J.
 Az össek orvosi tudományok tudor. 30 éves múltú magyar orvos.

Ház Takarítás

Takarított időt és né fáradságon a hágtakarításnál használnak, hanem kerülje el a régi módszerek alkalmazását. Idejét felhasználhatja jobb dolgokra.

A seprés és porolás nehéz munkája már nem szükséges. Egy csavar egyszerű fordulatával szőnyegeket, pokroco, burzatok, függönyök — minden amiben por gyűl össze — alaposan kitisztítható egy Villanyos Vacuum Cleaner-rel.

The New York Edison Company

Irving Place and 14th Street—Stuyvesant 5600
 District Office

where Electrical Appliances of all kinds are on display

62 Beaufort near Leno St. All East Side. 2nd East 4th and 3rd Ave.
 11 Third Floor near 13th St. 12 East 12th St. near 5th Ave.
 124 West 42 St. between 5th and 6th Ave. No. 124 West 42 St. near Courtland Ave.
 257 Tremont Ave. near Broadway

8901 B

PE

Ma minden re állásunk

STA

HUGO AVE. B.

MÉG M

A N

MAG

Magyarors kirabolták mindenik ban és nem megért Lengyelors

Egy amerikai Dosh, Fleun World tudós dekes leírás a közepurópa zetről. Bár maga egyéni elénk, tudós kes, mert a tapasztalatok azt és némi azokba a bonylyek Közép-euró államaiban nagy szemű újságitól a következő:

Paris, okt. 15. helyzet Közép-ban nem olyan mint ahogyan a látszik. Ez a hátközörség nehézségek árán ellenben annak hetnek ezt ma pai nemzetek, lenségekésés arra törekednek meg, Országos monarchia man keletke valamint a ban, sajnos hogy miként jáikkal béke-ni, de ellenk

olvassa ja az NEM E FOL S arca

L

négyfél Liliom együtt

s hogy

+

8901 B

CLEVELANDI HIREK

MERCIER BIBOROS MEGÉRKEZETT CLEVELANDBA

A VÁROS ÉS A KATHOLIKUSSÁG FÉNYES FOGADTATÁS BAN RÉSZESITETTE BELGIUM BIBOROS ÉRSEKÉT.

Mercier belgiumi bíboros, ma- jai szölkát a bevonulás alatt. Az linesi érsek ma délelőtt megér- utvonal mentén a hitközségi is- kezett Clevelandba a 105th kolák tanulóit a amerikai és a kolák tanulóit a amerikai és a város vendégét nagy ünnepélyességgel fogadta: a városi tanács bizottsága, valamint a r. kath. pap- ság nagy küldöttsége.

Mercier bíboros és O'Connell bíboros stoni kardinális beszélgetnek.

A bíboros automobilon szá- mán feldisített automobil ki- seregében érkezett meg a város- házára. Az Euclid avenue és Superior avenue nagyrésze ame- rikai és belga zászlódsít iltott. A E. 6th St.-en a Superior ave. és a City Hall között disz- kaput állítottak fel a bíboros tisztelőit. A város összes kat- holikus templomainak harang- Dében a Hippodromban össze gyűlt népek és iskolás gyer- meknek beszédet tartott az ér- sek Belgiumnak a világháború- ban való szerepléséről. Este 7 órakor banquet lesz a kardinális tisztelőire a Clevel- land szállodában. Myron T. Her- rick, volt párisi nagykövet lesz a toasztmester.

MEGSZÖKÖTT A VÁDLOTT A TÖRVÉNYSZÉK TERMÉBŐL.

AZ ÉLETFÖGYTIG TARTÓ FEGYHÁZRA ELITÉLT GRO- GAN CIMBORÁJA, PETER HEMERICK, ELMENÉKÜLT.

Az esküdtek éppen meg akarták hozni ellene a zsebmetszés bün- tette miatt elmarasztaló verdiktet, amikor nyoma vesztett. — Grogan öccse is eltűnt vele együtt.

A büntető törvényszékről el- tűnt hétfőn két vádlott, a zsebmetszéssel vádolt Peter Helme- rick, John Grogannak, a ma- már fegyházban levő clevelandi banditavezérnek cimborája és öccse, a szintén zsebmetszéssel vádolt George Grogan.

Farrelly püspök Fran- CIAORSZÁGBAN.

A clevelandi r. kath. egyházmegye püspöke megtekinti a csata- tereket.

John P. Farrelly, a clevelandi egyházmegye püspöke, tud- valevően utban van Róma felé. Most levél érkezett tőle Fran- ciaországból, Havreből, azt ír- ja, hogy szerencsésen megérkez- tettsé a mielőtt Róma felé foly- tatná útját. két-három hetet Franciaországban tölt, ahol megtekinti a híresebb csatater- ket.

A püspök tengeri útja nevezetesebb esemény nélkül történt meg.

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen ba- jukban a leg- megbízhatóbb gyógyszerke- szerezhetik be a KÉPES GYÓGYSZERTÁRBAN 2017 W. 25th St. Cleveland, O.

AZ ACÉLSZTRÁJK TANULSÁGA.

Dr. Gulick előadása a Kereske- delmi Kamarában.

Dr. Sidney L. Gulick, az or- szágos bevándorlási törvényhozó bizottság titkára beszédet tar- tott kedden a Kereskedelmi Ka- mara tagjai előtt a bevándor- lás kérdéséről s arra buzdította a Kamarát, hogy hasson oda hatalmas szervezettel, hogy a bevándorlást a kongresszus kor- látozza megfelelő törvények ho- zárára.

Rámutatott Dr. Gulick az acélsztrájkra, mint annak a bi- zonyítására, hogy az Egyesült Államoknak meg kellett volna válogatni a bevándorlókat s ak- kor nem volna az acélgári sztrájkjólók közt fölös számmal radikális tanokat hirdető és bol- shevik elveket valló munkás.

"Az amerikai ipar és főképen az acél és vasipar, amely éveken keresztül nagyban im- portálta a külföldi munkásokat, most aratja annak a gyümöl- cését, amit vetett. Ez a gyümölcs a sztrájk, a bevándorolt acél- munkások körében tapasztalható elégedetlenség.

"Az Egyesült Államoknak csak annyi bevándorlót volna szabad beengedni, amennyit ké- nyelmesen alkalmazni tud s a mennyiből bizonyos idő alatt amerikai polgárt tud nevelni. A bevándorlási korlátozásnak ter- mészetesen nem szabad részesi- télyt előnyben mondjuk az észak- európai népeket a délurópaiak- kal szemben.

"A mi országos bizottságunk, amelyet az országos bevándorlási szakértőnek legkiválóbbjai al- kotnak, tervet dolgozott ki ar- ra, hogy csak korlátozott számban jöhessen az országba bevándor- ló minden olyan nemzet fia kö- zül, amely nemzetek polgárait adtak ennek az országnak. A terv szerint minden nemzetiség- ből a már itt polgárrá lett ha- sonló nemzetiségű bevándorlók számának arányában jöhetnek csak be bizonyos tömeg. Az arány 3 és 10 percent közt vál- takozna," mondotta Dr. Gulick.

GARÁZDALKODNAK A BANDITÁK.

Betörések, utonállások, tolvaj- lások mindenfelé.

A betörők és utonállók mos- tanában a szőlvényedekben operálnak szívesebben mint má- sutt. Odacsábítják őket az a kö- rülmény, hogy az óházába kö- szülő bevándorlók nagy ré- sze otthon tartja a pénzt.

A 2546 St. Tichon avenue lakó Michael és George Wi- neezwich, meg Geo Manuba há- ló szobájába három álarcos, re- volveres betörő hatolt be s ar- ban eddig nem járt eredmény- nyel.

John P. Farrelly, a clevelandi egyházmegye püspöke, tud- valevően utban van Róma felé. Most levél érkezett tőle Fran- ciaországból, Havreből, azt ír- ja, hogy szerencsésen megérkez- tettsé a mielőtt Róma felé foly- tatná útját. két-három hetet Franciaországban tölt, ahol megtekinti a híresebb csatater- ket.

A püspök tengeri útja nevezetesebb esemény nélkül történt meg.

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen ba- jukban a leg- megbízhatóbb gyógyszerke- szerezhetik be a KÉPES GYÓGYSZERTÁRBAN 2017 W. 25th St. Cleveland, O.

PÉNZT KÜLDÜNK EURÓPA BÁR- MELY RÉSZÉBE, KÁBEL, CSEKK, VAGY MONEY ORDER UTJÁN.

Hajójegyek az összes vonalakra. Összekötések az összes nagy ma- gyar bankokkal. A Federal Reserve Bank tagja. Összvagyon több mint hat millió dollár.

PÉNZKÜLDES MAGYARORSZÁGBA 100 korona \$1.85 WESTERN RESERVE NATIONAL BANK Külföldi osztály John J. Savu, Mgr. Warren, O.

ELADÓ SZŐLLŐ

A legelősebb és legnagyobb választékban most kapja meg \$100.00-tól \$135.00 tonnját, ha megrendelnek egy waggonnal. 10-18 tonnát szállítok egy waggonban. Küldjenek be \$250.00 foglalót. 5 nap alatt elszállítom. Clevelandba mustot és szőlőt házhoz szállítok.

A. C. FÖLDESSY Szőlőtermelő STOP 14, EUCLID AVE. EUCLID, OHIO.

KLOROFORMOS RABLÓK GALAMB A VADLOTT VALLAN.

Hazzer dollárt raboltak el egy fűszerkereskedőtől, miután elal- tatták.

John Ross, akinek a 1287 E. 14th Streeten fűszerüzlete van, panaszt tett a rendőrségen, hogy két férfi kloroformmal elkábí- totta s azután hazzer dollárját el- mofosztotta.

Elmondotta Ross, hogy a pénzt kedden vette ki a Society for Savings bankból, hogy köl- eson adja barátainak, a kik szőlőt akartak vásárolni, hogy bort csináljanak.

Este két férfi jött el a laká- sára, akik szőlőt ajánlottak neki megvételre szokatlanul ol- csó áron. Meg is akadtak s ép- pen előleget akart nekik adni a szőlőre, amidőn hirtelen elvesz- tetette eszméletét.

Rossné folytatta ezután az el- beszédét. Ejjföltájban tértem ha- zára, mondotta, a színházból. A férjemet a szobában mély álom- ba merülve találtam a széken. Nagynehezen felébresztettem s akkor rémületem, amikor panaszkodott, hogy nem aludt, csak kábult volt. Két férfi látó- gatta meg, akik elkézdítették valóságzinél kloroformmal.

Csák ezután néztük meg, hogy megvan-e a pénzünk s kétségbe- esve láttuk, hogy a haterdz dol- lárunk csak hült helye van.

Detektivek nyomoznak a ti- tokzatos ügyben.

BRYAN CLEVELANDBAN. A volt külügyminiszter vasár- nap három helyen is fog beszél- ni a városban. Williams Jennings Bryan, a volt külügyminiszter, aki mint a szárazak apostola, körötn van Ohioban, vasárnap Clevel- landba érkezik s három helyen is prédikál a nedvesek ellen. Délelőtt 10 órakor a Hippodrom színházban, délután 2 órakor a Masonic Hallban, este 7 órakor pedig a lakewood Methodist Episcopal templomban.

BRIDGEPORT ÉS KÖRNYÉKE.

Irodavezető: PATHAY ISTVÁN 2260 Fairfield Avenue Bridgeport, Conn.

A WEST ENDI MAGYAR ÜZ- LETEMBEREK EGYESÜLE- TÁNEK MŰKÖDÉSÉRŐL.

A West-Endi Magyar Üzet- emberk Egyesülete, mint már lapunk hasábján erről megem- lékeztünk, a f. évi augusztus hó 25. és 26-án a West-Enden történt erőszakos és okatlan rendőri beavatkozásra egy az Egyesület kebeléből választott küldöttséget menesztett Bridge- port város polgármesteréhez, a mely küldöttség egy tiltako- zó memorandumot nyújtott át a polgármesternek az Egyesü- let nevében, ezáltal is fényes bizonyítékát adva annak, hogy ez a mindig szép eszmékért harcoló Egyesület szorosan a keblén viseli a bridgeporti öszmagyarság érdekeit.

A felelet erre a memoran- dumra már megérkezett a pol- gármestertől az egyesület tit- kárához Krausz Bertalan hon- fitársunkhoz, a melyben a pol- gármester, miután sajnálkoz- sát fejezi ki a történet felett egyben kijelenti, hogy a rend- őri közbelépésre nem az általa jól ismert békészerető bridge- porti magyar lakosság adott alkalmat, hanem a vidéki vá- rosokból betolakodó rend és békezavaró idegenek.

Továbbá kijelenti azt is, hogy a jövőben Bridgeport vá- ros magyar lakosságával szem- ben még tapintatosabban és körültekintőbben fog eljárni. Most egyuttal megemlékeztünk a fentnevezett egyesület egy újabb mozgalomáról, a mely mozgalom célja egy könyvtár létesítése, nemcsak az Egyesü- let tagjainak, hanem a Bridge- porton és vidékén lakó ösz- magyarság ingyenes használá- tására. Ez az eszme olyan szép és olyan magasztos célt szolgál, hogy megérdemli a legmész- szebb támogatást.

A létesítendő könyvtár alap- ja javára az Egyesület f. évi december hó 14-ik napján a nagy Rákóczi Haliban fényes keretekben egy nagyszabású színelőadást rendez. Színpé kerül a nagy magyar színmű, regényíró és novellista Herceg Ferenc örökös elő bájos társad-almi színműve "A dolovai ná- bob leánya". A darab rendezé- sét Krausz Bertalan az Egye- sület agilis titkára vállalta ma- gára, kinek sokoldalúan és je-lesen képzett egyénisége már elég garancia arra nézve, hogy ez a színelőadás fényesen fog sikerülni. A szereplők és a darab részleteiről gyakrabban fogunk megemlékezni lapunk hasábjain.

ZSIDÓ ÜNNEP.

Israelita honfitársaink, szom- baton ünnepelték a hosszú na-

PÉNZT ADUNK INGYEN!

Ez az értesítés megér \$1.00-t.

1919 november 1-ig érvényes.

Az első ezer betevő, akik leg- alább \$5.00 erejéig bankbeté- számlát nyitnak a West Side Bankban, State és Butler Ave. sarok, Bridgeport, Conn., fel- mutathatják ezt az értesítést és \$1.00 kulón lesz a javukra írva. Uj irodai órák: Naponta 9-től 3-ig és 5-től 6-ig. Szombaton 9-től 12.30-ig. Hétfőn és szombaton este 6.30- tól 8-ig. Nyísson betétszámlát és keres- sen \$1.00-t.

RÁCZ JÓZSEF

Pénzküldő és Real Estate Irodája. 396 HANCOCK AVENUE, BRIDGEPORT, CONN.

Az American Express Co. hivatalos képviselője. Több mint 2000 kisebb nagyobb farm eladásával, éppen úgy lottók s házak eladásával meg van bízva s a legnagyobb amerikai cégekkel áll összeköttetésben, tehát mindenkinek biztosa- tud ajánlani olyan farmot, házat, mely biztosan megfelel. — Üzletek eladását közvetíti.

pot vagyis Yom Kipur. Az ün- nep péntek este naplemente után kezdődött és tartott szom- bat estig, mely idő alatt a val- lási szokás szerint sem vízet, sem pedig élelmet a hívők nem vehetnek magukhoz. Ezen a napon meg kell mindenkinek bocsájtani és a haragosok is kiszoktak békülni.

RACZ JÓZSEF Pénzküldő és Real Estate Irodája 396 Hancock Avenue, Bridgeport, Conn. Már működését megkezdette. — Ha tehát pénzt a legelősebb napi árfolyam szerint pontosan és biztosan, leggyorsabban haza akarja juttatni, házat, farmot, lottót eladni vagy venni akar, keresse fel. — Üzletek eladását közvetíti.

E. A. LENGYEL ó-hazai órás és ékszerész 391 Hancock Ave. Bridgeport, Conn. Mindennemű órák és ékszerek javítását teljes felelősség mellett eszközöli. — Afany ékszereket, valamint órákat készpénzért megvesz. — Hatalmas választék eladásra kerül mindennemű órák- és ékszerekből.

KRAUSZ BERTALAN ÉLŐ ÉS MŰVIRÁG ÜZLETE CÍMFESTÉSZETI IRODÁJA

353 Hancock Avenue, Bridgeport, Conn. ahol mindenki élő- és művirág szükségletét, vagy Mindazt az ünnepre remek kosárokat a legelő- sebb árban szeresheti be. A KÖRNYÉKBELI RENDELÉSEKNEK IS SZÍVESEN S PONTOSAN ELEGET TESZ. Kohinor címfestészeti irodájában szintén a legutányosabb árban művészeti feliratokat rendelésekre pontosan készit.

A Columbia Graphophone gyár Bridgeporton van. — Ha lemezekre vagy Columbia gépre van szüksége, rendelje onnan, a honnan leggyorsabban kaphatja — egyenesen a gyárból. KÖSZEGHY W. ELEK

1184 State Street, Bridgeport, Conn.

BREINER SÁMUEL BUTOR ÜZLETE

219 Spruce Street, Bridgeport, Conn. Üzletében hatalmas választékú szép butor készlet van állandóan s így bárkinek igényeit tel- jesen kielégitem. Elvém most is a régi: Nagy választék! Jutányos árak! Üzletem nagy forgalmának titka, hogy mindig becsületesen szolgálom ki vevőimet. Nem könnyű meggyőződésre, de vevőim meglegedésére tö- rekedtem s fogok mindig törekedni.

THE NORTH END COAL CO. INC.

400 Lindley Street Bridgeport, Conn. Tel. Barnum 2225. Elnök-manager: Horn Ernő.

A legjobb minőségű tisztán rostált szén minden időben pontosan szállítható.

HOL VÁSÁRLJ ÖN BUTORT?

Ha lakást, vagy egyes szobát akar berendezni, keresse fel: BOWDEN BUTOR NYGKERESKEDŐT.

"Times Herald" fősz és fűtő kályhákért, mely a világ leg- jobb kályhája, teljes jótállást vállalok. Ha egy hónapig kipróbálja s vele nincs meglegedve, pénzt visszaadom. — Liberty Bondokat teljes árban vásárlásnál elfogadok.

JAMES J. BOWDEN 545-549 SO. BROAD ST., TRENTON, N. J.

The West End Furniture Co.

FELDMAN TESTVÉREK tulajdonosok. 336 HANCOCK AVENUE, BRIDGEPORT, CONN. A város egyik legrégibb s legmegbízhatóbb butor üzlete, a hol bármiféle egyszerű és díszes KÁLYHAT, BUTORT vásárolhat készpénzért vagy kényelmes lefizetésre.

SZŐLLŐ!

Lássá el magát szőlővel most, mielőtt az árak felmen- nének. A vevők részére rendelkezésünkre áll kalifor- niai szőlő, fekete vagy fehér, a legjobb minőség a leg- elősebb árakon. Detroitban, Mich. bármily mennyiséget eladunk, azonban máshova csak vasuti kocsiakománnyal küldhetünk. Álljanak össze és rendeljenek egy kocsi- rakományt. Detroitban naponta árusítunk 495 Jefferson Avenue alatt a 10 és 11 utcák között, vagy a 70 Market Streeten levő üzletünkben. Más városból az alábbi címre írjanak.

GEO. HANES COMPANY

1224 Penobscot Building, Detroit, Mich. Cadillac 257. Telefon West 149.

A VÖRÖ

— Talál-
— croft!
— Mondta
— szor, hogy
— zom egy me-
— rejtvények
— Mererő
— Nem va-
— hogy azt hit-
— lódi név!
— Es —
— kitott monda-
— neve Morgau-
— Mor—
— rik! — kial-
— kor láttam
— megjelenni
— voltunk. —
— hetséges-e
— té véo me-
— már vagy
— kezud köz-
— riff a jury-
— itél és meg-
— Charley, bu-
— ő volt!
— Biztosan
— azt is tudom
— ismerős elő-
— jához.
— All right
— látok! Hát
— is, hogy ma-
— Hol van? Re-
— menek meg-
— Elment
— dökét, azt
— megy a Sket-
— hez, hogy
— Hej, az
— előre! Utána
— Stopp
— az este, mikor
— n'omait és a
— készülőnk egy-
— tő látogatás-
— szünk lesz.
— Látogató-
— jonne ide!
— Ez a Pat-
— kemen-ban-
— tul táboroz-
— mesikő, aki
— veznek és aki
— nál nagyon
— Kihallgattam
— kor Williams-
— mi kalandu-
— ránk akarnak
— Tenát
— itt fogunk ma-
— Föl!
— Well,
— akarunk sze-
— már azért is
— good evening
— Hányan van-
— Huszoneg
— Hm, az
— gyűnknek! M-
— ley? Nem v-
— gyujtanánk
— rakkok le k-
— hínnek, mi v-
— pedig egy k-
— lánknak állás-
— zénk és a t-
— lly módon bi-
— nánk.
— A terv
— Marshall Bern-
— az egyedül-
— tünkben keres-
— Helyes!
— hozzá a része-
— előtt egészen
— dá Sam föld-
— Maradj
— én. — Vagy
— hogy ilyen m-
— emberrel f-
— — Miért ne-
— lővéreke meg-
— nem fogják
— őket hátha.
— A valódi és
— Gyógyeukor-
— sekből van
— nem okoz
— mőknek egy-
— ma és meg-
— ROTH
— 125 AVE.

ÖRNYÉKE.

Bridgeport, Conn.

JÓZSEF

Real Estate Irodája. BRIDGEPORT, CONN. hivatalos képviselője. Több mint eladási, éppen úgy lottók s bírvia s a legnagyobb amerikai mindenkinél biztosan árat, mely biztosan megfelel. — Ársát közvetíti.

EZUSTLAKODALOM.

Toppitzer Kornél honfittársunk az elmúlt héten ünnepelte meg nevével Szomán Etelkával megkötött házasságának 25-ik évfordulóját. Ez alkalomból az ünnepi házaspár otthonában barátságos lakoma volt, a melyben igen sokan vettek részt.

JÓZSEF

Real Estate Irodája Bridgeport, Conn. — Tehát pénzt a legelőször napi árfolyam alapján akarja juttatni. Bízom, természetesen fel. — Üzletet eladást közvetíti.

LENGYEL

és ékszerész Bridgeport, Conn. — Ársát teljes felelősség mellett az eladó részéről megvesz. — Hatalmas választék nemű órák- és ékszerekből.

BERTALAN

VIRÁG ÜZLETE ZETI IRODÁJA Bridgeport, Conn. — Művirág szükségletét, vagy remek koszorúkat a legolcsóbb áron készíti. — ELEKESNEK IS SZIVESEN S ELEGET TESZ.

W. ELEK

gyár Bridgeporton van. — Ha pre van szüksége, rendelje onnan, phatja — egyenesen a gyárból. — Y W. ELEK Bridgeport, Conn.

SÁMUEL

ÜZLETE Bridgeport, Conn. — Has választékú szép butor — így bárkinek igényeit teln most is a régi: — k! Jutányos árak!

D COAL CO. INC.

Bridgeport, Conn. — num 2225. — ger: Horn Ernő.

L ÖN BUTORT ?

át akar berendezni, keresse fel: — YDEN YKERESKEDŐT.

ure Co.

donosok. BRIDGEPORT, CONN. — fizlete, a hol bármiféle

W. BOWDEN

TRENTON, N. J. — győzekek, mely teljesen ártalmatlan, növényi alkatrészekből van összeállítva. Hatása biztos, nem mar, egyáltalán nem okoz fájdalmat. Felőtteknek, gyermekeknek és csecsemőknek egyaránt jó és hasznos. Küldjön be egy dollárt még ma és meggyőződhet jó hatásáról. Levelét így emezze:

RÓTH SÁMUEL "Megváltó" Gyógytára

125 AVE. A. COR. 8th St. Dept. B. NEW YORK, N. Y.

ROLAX

gyógytára, mely teljesen ártalmatlan, növényi alkatrészekből van összeállítva. Hatása biztos, nem mar, egyáltalán nem okoz fájdalmat. Felőtteknek, gyermekeknek és csecsemőknek egyaránt jó és hasznos. Küldjön be egy dollárt még ma és meggyőződhet jó hatásáról. Levelét így emezze:

W. BOWDEN

TRENTON, N. J. — győzekek, mely teljesen ártalmatlan, növényi alkatrészekből van összeállítva. Hatása biztos, nem mar, egyáltalán nem okoz fájdalmat. Felőtteknek, gyermekeknek és csecsemőknek egyaránt jó és hasznos. Küldjön be egy dollárt még ma és meggyőződhet jó hatásáról. Levelét így emezze:

W. BOWDEN

TRENTON, N. J. — győzekek, mely teljesen ártalmatlan, növényi alkatrészekből van összeállítva. Hatása biztos, nem mar, egyáltalán nem okoz fájdalmat. Felőtteknek, gyermekeknek és csecsemőknek egyaránt jó és hasznos. Küldjön be egy dollárt még ma és meggyőződhet jó hatásáról. Levelét így emezze:

REGÉNY.

WINNETOU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACOK FŐNÖKE

— Találd ki, ki volt ez a Mereroft! — Mondtam már neked sorozor, hogy szivesen megbirkózom egy medvével, mint holmi rejtvények megfejtésével! — Mereroft álnév volt ez... — Nem voltam olyan számar, hogy azt hittem volna, hogy valódi név! — És — folytattam félbeszakított mondatomat — az igaz neve Morgan Patrik!

— Mor-gan — Pat-rik! — kiáltott föl Sam és ekkor láttam először megütközést megjeleni arcán, mióta együtt voltunk. — Morgan Patrik! Lehetséges-e? O. Hawerfield Sam-t én mackó, milyen nagy számar vagy te, ez a fickó már a kezéd között van, te vagy she-riff a juryben, amely fölötté ítélt és mégis futni hagyod! — Charley, biztosan tudod, hogy ő volt!

— Biztosan hát, sőt most már azt is tudom, miért volt olyan ismerős előttem: hasonlít atyjához.

— All right, most már tisztán látok! Hát azért gondoltam is, hogy már láttam valahol. Hol van! Remélem, hogy nem menekül meg előlünk!

— Elment megölni a kereskedőket, aztán egy kiserővel elment a Skettel- és a Head-Pik-hez, hogy atyjával találkozzék.

— Hej akkor föl emberek előre! Utánna kell mennünk! — Stopp, Sam! Most már itt az este, mikor nem láthatjuk a nómait és azokivül föl kell készülnünk egy nagyon megtisztató látogatásra, melyben részünk lesz.

— Látogatásra? Ugyan ki jönne ide? — Ez a Patrik tagja egy stakrmen-bándának, mely amott túl táborozik. Vezetőjük egy mexikói, akit kapitánynak neveznek és aki a vén Fiorimont-hal nagyon jó iskolában volt. Kihallgattam a rablókat, amikor Williams elmondta nekik a mi kalandunkat. Pont éjfélkor ránk akarnak támadni.

— Tehát föltszik rólunk, hogy itt fogunk maradni? — Föl! — Well, legyen hát nekik akaratuk szerint, mert most már azért is itt maradunk és good eveninget mondunk nekik. Hányan vannak?

— Huszonegyen! — Hm, az egy kiesit sok négynek! Mit gondolsz, Charley! Nem volna jó, ha tüzet grujtanánk és kabátjainkat raknók le körülötte, hogy azt hinnék, mi vagyunk ottan; mi pedig egy kissé távolabb foglalnánk állást, úgy, hogy ők kö-zén és a tűz közé kerüljenek. Ily módon biztosan előzhat-nánk.

— A terv jó — szölt bele Marshall Bernát — és egyuttal az egyedüli is, melyet helyze-tünkben keresztülvihetünk.

— Helyes! Hát akkor fogjunk hozzá a róse gyűjtéséhez, mielőtt egészen sötét lesz — mon-dá Sam fölállva.

— Maradj ülve — szöltam én. — Vagy azt hiszed talán, hogy ilyen módon huszonegy emberrel fölvehetjük a harcot?

— Miért ne? Mindjárt az első lövésre megszalnának, mert nem fogják tudni, ki foghatta őket hátra.

(Folytatjuk.)

GYOMRÁT ÉS VÉRÉT

MOST TARTSA TISZTAN, MERT MÁSKÜLÖN BEN KÖNYVEN MEGLEPHETI A RAGALYOS BETEGSÉG. Amint az ember vigyáz, hogy legyen egy betevő falat a szájába, épp oly fontos, sőt még fontosabb, hogy a gyomor-ból a visszamaradt sarat valamiképpen kitakarítsa és vért megtisztítsa ellentétlővé tegye.

ROLAX

A valódi és legjobb egyedüli hásszer erre a célra a világhírű RÓTH SÁMUEL "Megváltó" Gyógytára

Real Estate Notary Public
400 Lehigh Ave. Palmerton, Pa.
1401 Newport Ave. Northampton, Pa. 132 Bridge Street Phoenixville, Pa.
536 North Centre Street Pottsville, Pa.

PÉNZT KÜLDÜNK

a napi árfolyamon.
CSOMAGOT SZÁLLITUNK a legrövidebb és legmegbízhatóbb uton a világra minden részébe TELJES FELELŐSSÉG MELLETT.

J. F. STEFKO'S BANKING HOUSE
704 East Third Street, Bethlehem, Pa.
Hajójegyek Biztosítás

A hadüzenettől a bolshevizmussig

(Folyt. 2. oldalról.)
lítja, hogy ha az osztrák-magyar kórházak egyszer meg ki-adhatnának egy nem hamisított statisztikát, a világ elszörnyed-ne rajta, mennyivel több ember pusztult el itt és lett nyomor-rékká, mint például a német kórházakban. És az eltompu-lt durvaság, amely a sebesült és beteg katonát mindenütt fo-gadta és kezelte: a hordozó-ágytól, amelyre a szanitécek reáemelték a kórházi ágyig, a melybe a kinos ut után elju-tott! És a kórházak egyre pisz-kosabbak lettek; és az étel egy-re kevesebb lett és rosszabb lett bennük, végül a longroyo-lódás odáig terjedt, hogy a se-besült katonák alá nem jutott lepedő és a sebesült katonáknak nem jutott ing; és már a hozzá-értő orvosok se mertek operál-ni, mert az operációhoz se volt meg minden, ami kellett volna. És közben ugynevezett repülő-biztosítók járták a kórháza-kat, hogy az egészségeseket új-ra kihajtsák a frontra. És va-lóban: még beteg katonákat sokszor sikerült is kihajtaní, Rettenetes volt.

Kaphat Utazási Engedélyt Magyarországbármely részébe.

New yorkiak látogassanak meg személyesen, vidékiek irjanak bővebb felvilágosítás-ért

Morris Engel
129 Greenwich St.
New York.

Szent Erzsébet Tüdő Balszam

Fogja az Ön HÜLÉSET, KÖHÖGÉSÉT, FULLADÁSÁT, NEHÉZ LÉLEGZÉ-SÉT, REKEDTSÉGÉT elmulasztani. ÖVAKODJON A FLUTÓL.

Tartsa készen a házában a Szent Erzsébet Tüdőbalszamot s ha érzi, hogy meg van hülve, szedje azonnal, így meg fogja kimélni magát ezen szörnyü be-tegségtől. Rendelje meg még ma. Üvegjét 1 dollár 10 centért küldi Ame-rika leglelkiismeretesebb patikája, a SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR
9115 Buckeye Road, Cleveland, O.

Egy fiatal ember... A Youngstown, O. Magyar Re-formátus Anyaszentegyház tagjai pályázatot hirdettek az 1919. évi november hó 1-én megtűrésű legelő-si állásra. A pályázati határidő 1919. évi október hó 26-án jár le. A pályázati feltevések erre a címre küldjék lelevelüket: Alexander Gé-ressy, 413 Dakota Str., Youngs-town, O.

THE SANITARY KITCHEN
a legjobb és legtisztább restaurant Akronban. Kétfőlékony. Mérsékelt árak.
GEORGE KEITH, Manager
639 South Main Street, Akron, O.
Telefon: Bell, Main 5940.

SELMECI PIPA RÉZKUPAKKAL INGYEN!

Ne küldjön pénzt érte, hanem csak 15 drb. 4-es szelvényt s küldünk önnek postán bérmentve egy rézkupakos selmeci pipát.—Ha nincsen szelvénye, kérje üzletesétől, vagy pedig hozassa meg tőlünk a

NÉGYES DOHÁNYT
Minden csomagban van egy 4-es szelvény, amelyért nemcsak pipát, hanem különféle értékes ajándékokat kaphat. A szelvények nem kerülnek pénzbe, mert a dohány olyan jó, hogy szelvény nélkül is megéri a pénzt. Ára 5 ouncos csomagok-ban 600 mértföldig 25 cent, 600 mértföldtől 1000-ig 26 cent, 1000-tól 2000-ig 28 cent s azontul 30 cent csomagja. — Mintát is szivesen küldenek
JAKAB ÉS TÁRSA
423 East 5th Street, New York, N. Y.

Csomagszállítás megnyitott Magyarországbá és az elfoglalt területekbe. Hazaszállításra elfogadunk régi és új Ruhaneműt, Czipőt, Élelmiszereket és más áruműt.
BIZTOSÍTÁSI KÖTVÉNY, mely teljes értékben biztosítja a csomag biztos megérkezését, az Ön nevére kiállítva Önnek beküldetik. Felvilágosításért írjon a következő címre:
Pennsylvania Export Corporation
25 PEARL STREET, NEW YORK, N. Y.
244 246 248 251 253 255

MINDEN MAGYAR OLVASSA EL EZT.

Személyesen szeretnék beszélni minden magyarral, férfival, vagy nővel, aki krónikus, ideges, vér, bőr, vagy komplikált bajokban szenved, vagy akinek a gyomra, veséje, vagy mája beteg. Annak a tapasztalatnak, amelyeket a bajok körül 17 éves orvosi és sebészeti gyakorlatom alatt szereztem, úgy nőknél, mint férfiaknál, önk veszik hasznát, mert én személyesen gyógyítom minden esetben Önöket.
Ha a betegsége máshol gyógyulást nem nyertett, ezért elkedvetlenedett és már fel akar hagyni a reményvel, jöjjön, megvizsgálom ingyen és eimondom a véleményemet és megadom a tanácsomat.
KÉTELKEDIK ÖN?
A baja minőségét illetően? Vannak makacs borkötésű, melyeket hitás kezel? Vannak ideges bántalmak, melyek sem szűnnek, dacára a nyugalmnak, diétának, vagy orvosoknak? Manapság az egészséges állapota?
Szenved ön reumában, hátfájásban, étvágytalanságban, fejfájásban, szédülésben, orv. torok, vagy fülgyulladásban? Ezek a jelek legtöbbször a hanyatló egészségre az előjele.
Zárja le kedvetlenége el önt, igen sok páciens írt már hozzám ilyen panaszokkal. Jöjjön el, hadt lássam, hogy mit tehetek az érdekében. Ha nem tudok önön segíteni, azt nyíltan meg fogom mondani önnek.
A modern tudományos eszközök használata sőt ezer operációt tett már feleslegessé.
Az én rendelés a legmodernebb villanyos eszközökkel és gyógyre-péklet van felszerelve, amelyek gyógyulást adnak ott is, ahol máshol hiába kísérleteztek.
Jegyzem meg, tanács és vizsgálat ingyenes. Halogató, elhanyagol-tás, vagy rossz kezelés veszélyes lehet. Ha egy tanácsot és jó felsze-relt orvostva van szükség, jöjjön anonnal.
DR. RUSSELL
Rendelő órák naponta délelőtt 11-től este 8-ig. Vasárnap délelőtt 10-től délután 2-ig.
176 EAST JEFFERSON AVE., egy ajtó keletre Woodwardtól, DETROIT, MICH.

DR. RUSSELL
Rendelő órák naponta délelőtt 11-től este 8-ig. Vasárnap délelőtt 10-től délután 2-ig.
176 EAST JEFFERSON AVE., egy ajtó keletre Woodwardtól, DETROIT, MICH.

OH! HOGY FÁJ A FEJEM!
NA NE SIRJON A MIATT A FEJFÁJÁS MIATT. NOVO-PYRINE Fejfájáselleni pirulák biztosan megszüntetik a fejfájást, vagy pedig a 25c pirulák árát vissza-kapja.
NOVO-PYRINE fejfájás elleni pirulák hatása gyors és izo kellemes.
ARA 25 CENT. Utasítsa vissza az utánzatokat.
NOVO LABORATORIUM Inc.
8-G.
PERTH AMBOY, N. J.
k c-250-10

PERTH AMBOY
PÉNZT KÜLDÜNK az óházába napi árfolyam szerint. Pénzt átutalunk a magyar postatakarékba vagy bármely magyarországi bankba. Ügyneki vagyunk a világ legnagyobb hajtóatáruainak. LIBERTY BONDOT ELFOGADUNK teljes névértékben ha-raküldésre. Tanácsot és felvilágosítást ingyen adunk.
MINDSZENTHY ÉS MIROSSAY
törvényes pénzküldők és hajójegey ügynökök
167 Hall Avenue, Perth Amboy, N. J.
Telephone: 642
k c z 246-10

NIAGARA FÉNYSZÓRÓK ÉS BATTERIÁK.
A LEGJOBB KEZI FÉNYSZÓRÓK A VILAGON.
A tiszta acél, rövidzárlat nélküli fényosztorok tervezői, feltalálói, patenttulajdonosai és gyártói.
Kérjen a boltostól Niagarát.
Emmons Hawkins Hardware Co.
Huntington, W. Va.
ELARUSÍTÓK.
244 250 256 262

West Virginia állam hatóságai által engedélyezett és annak felügyelete alatt álló
MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGY IRODA.
Pénzt küldök az óházába teljes felelősség mellett akár a MAGYAR POSTATAKARÉKPÉNZTÁRBA, akár más bankba, vagy címre, a legelőször napi árfolyamon. Mielőtt pénzt akar küldeni, írjon árakért.
Frank A. Olasz
BOX 413 WELCH, W. VA.
A postával szemben.
all 283-10

HA PÉNZT AKAR HAZA KÜLDENI, HAJÓJEGYET VENNI, avagy bármilyen hazai ügy elintézésében tanácsra van szüksége, írjon vagy keressen fel:
RIZSAK JÁNOS
127-2 STREET, PASSAIC, N. J.

Mi segítünk Önnek pénzt takarítani, ha használja az általunk fel-talált és forgalomba hozott alant felsorolt
VICTORY SZERKEKET
JÓTALLAS MELLETT SZÁLLITJUK SZEREINKET.
VICTORY HEN TONIC amitől tyukjai minden nap toj-nak. Ára \$1.00.
VICTORY LICE KILLER elpusztít mindennemű tetűt, an-ak tojásait és csiráit. Ára \$1.00
VICTORY DISINFECTANT ólak és italok tisztántartására. Ára 50 cent.
VICTORY SCALY LEG OINTMENT Pikkelyes és mezes lábak ellen. Ára \$1.00.
VICTORY WHITE DIARRHOEA REMEDY kis csirkék hasmenés elleni szere. Ára \$1.00
VICTORY ROUP PILLS torok, gége, tályog és fulladás ellen, megemti a csukrát a biz-tos halálból. Ára 50 cent.
VICTORY CATTLE TONIC Ezen szer a disznókat jó karban tartja és előzke a betegsége-ket. Ára \$1.00.
VICTORY HOG TONIC Ezen szer a disznókat jó karban tartja és előzke a betegsége-ket. Ára \$1.00.
VICTORY ROACH KILLER pusztít poloskákat, kakarukat és mindenféle házi bogarakat. Ára 50 cent.
Szállítunk külön egyes szereket is, vagy pedig az összes szereket együttvéve Ára \$6.00.
Victory Poultry Supply Mfg. Co.
673 FRONT STREET, AURORA, ILL.
282 38 44 50

ŐSZI
Vetőmagvakról, ősszel ültetendő virághagymák és gumókról, gyö-keres szőlőcsemétekről, gyü-mölcs és díszfákrol, élősvény cserjékről, ténysz baromfiakról, gazdasági eszközökről, szálló ár-jegyzéki kivonatunkat ingyen küldjük meg bárhová. Tessék írni érte. Cim:
VASS GÁBOR
Magkereskedése
Buckeye Rd. Cleveland, O.

VID IDEIG
R, MUSKOTÁLY ÉS
NDEL
ndeléseket.

rok és vasuti kocsik miatt
is tudunk szállót szállni
ól-napra magasabbak.

T AKAR EZ IDÉN,
teljes carloaddal 13-15
ennyit nem tud használni,
s rendelje meg még ma,
atra megtáviratozzuk. Ir-
imre:

GRAPE CO.,
Room 212

SO, ILL.
HIVÓ!
GROVE 120-İK BURNSIDEI
ROI OSTYÁLYA

án, vasárnap délután
ossuth Hallban
93rd Str.

I MULATSÁGOT
születettel meghívja Chicago és
A RENDEZŐSÉG.
itő italokról gondoskodva van.

KÜLDÜNK
TELJES
JOTALLÁSSAL
Magyarország bár-
mely részébe, a Pesti
Magyar Kereskedelmi
Bank és a Magyar
Póstatakarékpénztár
utján.

nk el minden vonalra.
BONDOT \$50 dollárban
el fizetéképen.

mann & Co.
KERETESEBB MAGYAR BANK.
KÖZJEGYZŐI IRODÁJA
ia: 114 N. LaSalle Street.
9152 Exchange Avenue
Wipplinger utca 30.

HAWK
DE
RE

th Ave. Chicago, Ill.
rk Str. sarkán.

k ily olcsó árban?
szakat vásárolunk ki és csőtömög-
 minden portékákat, és így verőnk-
 ért olcsót.

minden csütörtöki nagy
ásunkat! Értékük \$5-ig.
urópa minden részébe. A csomagolás
deményét és egyéb csomagoljuk.
magyarul beszélhet.

IZT KÜLDÜNK TELJES
JOTALLÁSSAL.
uróság bármely részébe a Pesti Magyar
kedelmi Bank és a Magyar Postatakaré-
pénztár utján.
AGYAR BANKÉVEKÉK KÉSZLETEN.
bjegyeket adunk el minden
vonalra

RY LIBERTY BOND-ot 950-ban fogadunk
el fizetéképen.
L. KAUFMANN & CO.
MAGYAR BANK, PENZKÜLDŐ ÉS KÖZ-
JEGYZŐI IRODÁJA
No. Chicago Iroda:
9152 EXCHANGE AVENUE
WIPPLINGER UTCA 30.

NYERŐS
MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A NYUGATI REF. EGYHÁZMEGYE KÖZGYŰLÉSE.

VÖRÖS ÖRDÖG TOBACCO COMPANY
PERTH AMBOY, N. J.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A NYUGATI REF. EGYHÁZMEGYE KÖZGYŰLÉSE.

A nyugati egyházmege ez
évi közgyűlést a jövő hét fo-
lyamán tartja meg Fairport-
ban, O. és pedig a következő
sorrendben:
1. 21-én reggel a tanügyi bi-
zottság gyűlése.
2. Délután két órától kezdve
lelkészi értekezlet.
3. Este a szokott időben a
gyűlés megelőző ünnepélyes
istentisztelet. Imádkozik: Ur-
bán Endre, Predikál ifj. Ka-
lassay Sándor.
4. 22-én d. e. 9 órakor a gyű-
lés megnyitása és az előterjeszt-
ett ügyek letergyálása.
5. 22-én este protestáns es-
tély.

Az egyházmegei gyűlés tárg-
sorozata.
1. Általmi istentisztelet.
2. A gyűlés megnyitása és a
gyűlést alkotó tagok számba-
vevéle.

BUFFALO ÉS KÖRNYÉKE
Közi: Naményi L. Bertalan
irodavezető.
41 Exchange st. Buffalo, N. Y.

PALÁSTHY SANDOR SZIN-
TARSULATA.
Buffalóban folyó hó 20-án,
hétfőn este 8 órakor, a Liberty
Hallban színe kerül a Milár-
dós kisasszony című nagysze-
rű 3 felvonásos operett.

Október 21-én, kedden este
pedig Rákosi Viktor és Malo-
nyai Desző gyönyörű 3 felvo-
násos szímműve, az Elméleti
harangok kerül színe.

Helyárak: \$1.30, 1.00 és 85c.
az árakban benne van a hábo-
rus adó is. Jegyek előre váltá-
rusoknál a Liberty Hallban 1993
Niagara Str. és Tomor Desző
utján. Telefonok: Lakás, Bid-
well 5363-J. Iroda Bidwell
5944.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.
Fajdalomtól megtört szívünk
egész melegével mondunk hálás
köszönetet mindazoknak, akik
szeretettel feleltek, illetve edes
anyánk, szül. Kovács Mária
gyászosa elhalálása alkalmá-
val bennünket szeretettel felke-
restek, a temetésen megjelent-
tek és bensőségteljes ösztöne-
részvételükkel a bennünket ért
végtelen csapás nagyságát eny-
híteni igyekeztek.

Hálás köszönetünket nyilva-
nítjuk különösen azoknak, akik
váratlanul elhunyt kedves fele-
ségem, illetve anyánk koporsó-
jára koszorút és virágokat helye-
ztek s akik a követezők: ev.
Verhovay Segélyegylet 121-ik
buffalói fiókja, Paár Pál és
neje, Kovács János az elhunyt
unokafivére, Csete Imre koma,
Paár József és neje, Kiss Er-
zsebet és tőben, akiknek nevét
megtudni nem sikerült.
Buffalo, N. Y. 1919 okt. 12.

Paár Mihály és gyermekei.

billiárd takaróval utána futott
és az égő asszonyt azzal lebo-
rítva, meg is mentette a tűzha-
láltól. Egési sebeivel az Emer-
gency kórházba szállították
Paár Mihályt, ahol három
heti kínos szenvedés után ok-
tóber 3-án meghalt.

A rohanás idején 9 éves Ju-
liska leányuk az ágyban volt.
Ő is több helyen megégett és
anyjával együtt került a kór-
házba, ahol felépült.

A szerencsétlen asszony te-
metése október 5-én délután
ment végbe a Catherine streeti
gyászházából az ág. ev. szertar-
tás szerint. A magyarság öszin-
te részvételével és a fuvós zené-
nek gyászdulójának kíséreté-
vel október 3-án temették.

A temetésen testületileg vett
rész a Verhovay Segélyegylet
121-ik buffalói fiókja, melynek
az elhunyt tagja volt. A tem-

plomban az ev. egyház új lel-
késze, Schleifer Bertalan mon-
dott megható gyászbeszédet. A
koporsóra koszorút helyeztek:
az elhunyt férje és gyermekei,
Paár Pál és neje, Kovács Já-
nos az elhunyt unokafivére,
Paár József és neje, Csete Im-
re koma, Kiss Erzsebet és má-
sok. Az elhunyt férje és hár-
rom gyermeke, s ugyítt, mint
az óházában kiterjedt rokon-
ság gyászolja.

TISZTJUTIAS.
A Buffalói Első Magyar Bn.
Testvér Egylet a közelmúltban
tartotta meg rendes évi gyűlé-
sét, amely alkalommal a kö-
vetkező új tisztviselőket lettek
megválasztva: Kiss Desző el-
nök, Csapkovics József alelnök,
Reider József titkár (275
Chandler Str.), Rosta Sándor
pénztárnok, Sente Sándor
jegyző, Becsei Vince és Váit
György számvevők, Sipos Gus-
táv, Denesics Antal és ifj.
Reider József bizottsági tagok,
Sándor Vince és Mogor János
záslóvivők, Damsics Antal és
Gaszó József betegápolók,
Vince Sándor ajtóőr.

CSALÁDI ÖRÖM.
Szabó János, Szabolcsmege
kopocsapártni illetőségű honfí-
társunkat, lapunk régi előfőt-
jét nagy öröm érte. Ugyanis
félévese, szül. Garányi Erzsebet
fi. hó 8-án egy szép, egészséges
kis leánykával ajándékozta
meg, akit keresztneveivel a ka-
rasteleki (Szilágyom) illetőségű
Dobay János és neje Mariska,
Pirokska névre kereszteltek.

ÉRTESETÉS.
Ezúton értesítem a buffalói
és környékbeli honfitársaimat,
hogy a piilsi (Pestm.) születé-
sű Turoszán Anna feleségemről
a buffalói Supreme Court ut-
ján törvényesen elváltam s így
a mai naptól semmiféle a nyem-
vellem kapcsolatos ügyben
tevéteit felelősséget nem vála-
lakok.
Buffalo, N. Y., okt. 1919.
Lászlócski József, 366 Mil-
itary Road, Buffalo, N. Y.

FELHÍVÁS.
Egyletbe való belépésre:
A New Brunswick, N. J. I. Ma-
gyar Szent Imre Herceg Férfit és
Női Bn. és Temetkezési Egylet
Youngstownban székelő 9-ik számú
fiókja ezúton kéri a keresztény
magyarságot arra, hogy legyenek be
a fiók kötelékébe.
A fiók tagja lehet mindenké, aki
a felvételre írt pontszám kitölti
és sajtókezelő aláírja és havonként
75 cent díjat fizet, amelynek ellen-
ében heti 8 dollár betegségben
részesül a beállási időtől számított
három hónap letele után. Minden-
ki, aki az egylet tagja akar lenni,
köteles az anyagi felvétel, vagy
annak bármely fiókjánál a felvétel
esküt letenni és a következő felvé-
teli díjat fizetni:
15 évtől 25 évig \$1.00
25 évtől 30 évig \$2.00
30 évtől 35 évig \$3.00
35 évtől 40 évig \$4.00
40 évtől 45 évig \$7.00
A tagok kötelesek a havi díjakat
és negyedévenként 25 centet a tar-
talék-alapra fizetni. A fiók gyűlé-
sét minden hó első vasárnapján
tartja a St. Clair Ave. és W. Rayen
Ave. sarkán lévő Hallban.
Az érdeklődők forduljanak szem-
élyesen vagy írásban a pénztár-
nokhoz a következő címre:
FRANK MAGDICS
504 Czeccent Ave., Youngstown, O.
Tisztelettel:
a Szent Imre Egylet 9-ik Fiókja.
C-301

GYÁSZJELENTÉS.
Daisytown, Pa. — Szép Ferenc
Kisrád, Ungm. és neje, szül. Adám
Erzsebet Kisrád, Ungm. megzo-
rnodott szívvel jelentik ki és fel-
éves Lizi leánykájukat október
hó 11-én (öréni) délután elhunytá-
t. A drága kis halott a philia-
burgi temető hantjai alatt szende-
reg.
Isten kegyelme nyugodjék ham-
vai felett.
E hó 19-én (terendy) László lel-
késze gyász-istentiszteletet tart a
kis halott emlékeztérére.

Dr. L. Herbert
v. csász. és kir. ezredorvos
Gyógyít friss és krónikus bajok.
Cím:
2225 WEST JEFFERSON AVE.,
DETROIT, MICH.
Minden ismétel-
dőlő és
PAIN-EXPELLER
felülmúlhatatlan.
Figyeljen a HOR-
GONYI védjegyre.
Minden gyógyszer-
házban 50c. és 1.00c.
F. A. D. RICHTER & CO.
2225 West Jefferson, New York

ÉN CSAK FÉRFIAKAT KEZELEK.

DR. HOWELL
31 SOUTH HOWARD STR.
AKRON, OHIO

HAZLETON, MCADOO, PÁ. ÉS KÖRNYÉKI
MAGYARSÁG A SZENVEDŐ MAGYARORSZÁGÉRT

Hazleton, Pa. — A meadói,
hazletoni és vidéki magyarság
is megmozdult, hogy részt ve-
gyen a magyarországi segély-
akcióban. Október 18-án kaba-
rét rendez a szent célra. A ka-
baréra a következő meghívót
bocsátották ki:
szágra való továbbítás céljából
áltsz adva a Verhovay Egy-
let főpénztárnokának.
Műsor helyett bejelentő fog
szerepelni. A műsoron szerepel-
ni fognak a legjobb műkedvel-
ők. Ennek és szavalatokkal fel-
fognak lépni a nyári magyar
iskola növendékei is. A mű-
kedvelők szavalatokat, ének és
zene számokat, monológokat és
klpiákat fognak előadni. A
szinpadit részt Bartha József
rendezi, aki két új kuplót és
a Vén cigány szomorú histó-
riáját fogja bemutatni.

Beleptí díj felnőtteknek 25
cent. Gyermekeknek 5 cent.
Ajándékokat eladásra, vagy
kisorsolásra a nemes cél érde-
kében szívesen és köszönettel
fogadunk. Beleptí díjakon való
felülfizetéseket külön hirdlapig
nyugtáztatnak.

Hisszük és reméljük, hogy a
segítségnek erem' munkájából is
minden egyes jóra való ma-
gyar kivesszi a maga részét és
ezúton is áldoz egy pár centet
az éheso testvéreink számára.
A ki est nem teszi, az nem ma-
gyar!

Honfitársi szeretettel a Se-
gély bizottság nevében
Szalay Pál, Sáy József,
Bartha József, Kopácsy János,
Herczeg János, a rendező bi-
zottság tagjai.
240. 42. 44.

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ELŐZETES
FIGYELMEZTETÉS.

Féjjeli tolvajként érkezett, az
emberek megölője és a boldog-
ság elrablója. Majdnem egy
esztendővel ezelőtt jött ez a
tolvaj, a Spanyol Influenza,
hogy az egész Egyesült Álla-
mokban számtalan életet, szá-
zezrek boldogságát rabolja el.

Százezrek haltak el, egész
családok kipusztultak, szomorú-
ság és bánat volt mindenfelé és
a járvány oly gyorsan terjedt,
hogy a nép alig volt képes el-
lene védekezni. Mindenféle
gyógyszert megpróbáltak e jár-
vány ellen, de legjobb védelem,
legjobb segítség a BULGÁR
VÉRTEA volt, melyet megfőz-
ték és forróan ittak mindenütt.
Ez a növényekből készült tea
valóban áldásos volt. A Bulgár
Vértea a vért megzabálja, hozta,
a vérben és a vesében keletke-
zett mérgeket eltávolította, a
máját fokozott működésre kész-
tette, a gyomrot az ártalmas
anyagoktól megtisztította, az
egész szervezetet megerősítette
a fertőző baktériumok ellené-
ben.

Készüljön előre a járványt
terjesztő baktériumok elleni vé-
dekezésre már most. Szeressen
ha egy doboz Bulgár Vérteát,
mely a természet gyógyító ere-
jét növényeiből van kerve és
szeressen ha Bulgár Vérteát
családjának minden tagja részé-
re már most felőle.

Ezt a gyógyteát minden
gyógyterületen beszerezheti,
tehát menjen el abba a patika-
ba, ahová járn szokott és kér-
je a Von Schliek-féle Bulgár
Vérteát. Ha a patikában nem
kaphat meg az eredeti teát, for-
duljon hozzánk azonnal és mi
postafordultával küldjük ön-
nek, mint postacsomagot, bizto-
sítva, hogy okvetlenül megkap-
ja. Egy nagy családi doboz
Bulgár Vértea ára \$1.25, három
nagy doboz rendelésnél \$3.15,
hat doboz ára szállítással \$5.25.

Rendelését a pénzrel vagy
utalvánnyal küldje erre a cím-
re: H. H. Von Schliek, Presi-
dent Marvel Products Compa-
ny, 110 Marvel Bldg., Pitts-
burgh, Pa. 232, 38, 44, 50, 56.

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

ERTESETÉS!
Tudatom honfitársaimmal,
hogy ézes s tell új szövet min-
táim megkezték és pedig
több mint 1000 különböző szin-
tekben. Ha valaki jó, hazai
állásu ruhát akar, azt csakis
CSETE MIHÁLY
magyar szabónál kaphatja.
Vasalást, javítást és festést
pontosan készíti a legolcsóbb
árak mellett. Kérem honfitár-
saim meces partfogását.
426 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
238. 44. 50

Ne vessen jót

Ha hallja, hogy valaki köszvényes betegségről
panaszodik.
ÉS AZUTÁN VILÁGOSítsA FEL,
Hogy nem érdemes szenvedni azért a pár garasért, amibe beteg-
ségének valódi orvossága a

Remo KANALAS
KÖSZVÉNY
ORVOSSÁG
kerül.

KÖSZVÉNYES embernek ez az egyedüli
gyógyszere.
Egy üveg \$1.00, 3 üveg \$2.50, postán \$2.80, 6 üveg a teljes készlet
\$5.00 bértmentve. — Rendelje meg e címen:

CLEVELANDI KORONA GYÓGYSZERTÁR
2812 EAST 79th STREET I. CLEVELAND, O.

Más bajával is forduljon bizalommal hozzánk.

PÉNZKÜLDEMÉNYEKET
Magyarország bármely részébe teljes felelőség mellett, a
legalacsonyabb napi árfolyam szerint küldünk. A pénz
gyorsan és pontosan érkezik meg, ha azt
MOKRAY TESTVÉREK
államilag engedélyezett pénzküldők útján küldi. Bővebb
felvilágosításért írjon e címre:

MOKRAY BROTHERS
150. SECOND STREET, PASSAIC, N. J.

MEGSZAKADT a nagy munkában?
Nem Ön az első és
nem is az utolsó. E
miatt hasztalan keseregne. A fontos az, hogy szakadása
és sérve ellen biztosan ható orvosi kezelésben részesül-
jön. Erre a kezelésre nyújtok alkalmat mindenkinek,
aki sérvt operáció nélkül, vérvesztés nélkül, fájdá-
lom nélkül és ágyban fekvés nélkül akarja kigyógyí-
tani. Exren és exren bizonyítják, hogy én nem vagdo-
som a sérvből szenvedőket, nem veszem verüket. Az én
kezelésemben nem győri fájdalom és kin a beteget.
Az én kezelésem alatt a sérvből szenvedők meggyó-
gyulnak.

Aki sér

KIS HIRDETESEK

KERESTETNEK MUNKÁT NYER... HIRDETESEK... KERESTETNEK MUNKÁT NYER...

Szénbányások!

Szükségünk volna 50 vagy 100 jó munkás szénbányászra és la... SZÉN BANYÁSOK!

Bányások és ladolók

kerestetnek denisoni (O.) bánya... BANYÁSOK ÉS LADOLÓK

WEST SIDE-ON LAKÓ

MOSÓNÓT hetenkint állandó munkára keresünk... WEST SIDE-ON LAKÓ

KERESMEK

KERESMEK névvel, aki nálam fal... KERESMEK

CONVECTIONARY STORE

CONVECTIONARY STORE... KERESMEK

15000 LEFIZETÉSSEL

15000 LEFIZETÉSSEL... KERESMEK

GARTNER LAJOS

GARTNER LAJOS... KERESMEK

Publ

Publ... KERESMEK

Levélvezés

Levélvezés... KERESMEK

JEFFERSON COAL CO.

JEFFERSON COAL CO... KERESMEK

Cabinet-makerek

Cabinet-makerek... KERESMEK

THE MARBLE & SHATTUCK

THE MARBLE & SHATTUCK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

TABS KERESTETIK

TABS KERESTETIK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

MAGYAR FALU WISCONSINBAN

MAGYAR FALU WISCONSINBAN... KERESMEK

NO. 245 SZ

NO. 245 SZ... KERESMEK

THE WADSWORTH SALT COMPANY

THE WADSWORTH SALT COMPANY... KERESMEK

THE WADSWORTH SALT COMPANY

THE WADSWORTH SALT COMPANY... KERESMEK

MASINISZTAK

MASINISZTAK... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

MUNKÁT NYER - PÁRL

MUNKÁT NYER - PÁRL... KERESMEK

THE WADSWORTH SALT COMPANY

THE WADSWORTH SALT COMPANY... KERESMEK

MASINISZTAK

MASINISZTAK... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

THE THEODORE KUNDZ CO

THE THEODORE KUNDZ CO... KERESMEK

EMBE

EMBE... KERESMEK

MUNKÁT NYER - NŐ

MUNKÁT NYER - NŐ... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

FAMEGMUNKALÓ GEP

FAMEGMUNKALÓ GEP... KERESMEK

EMBE

EMBE... KERESMEK

MUNKÁT NYER - NŐ

MUNKÁT NYER - NŐ... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

ARMATURA

ARMATURA... KERESMEK

ARMATURA

ARMATURA... KERESMEK

MUNKÁT NYER - NŐ

MUNKÁT NYER - NŐ... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

BANYÁSOK A 32-ES BESTARDOLT

BANYÁSOK A 32-ES BESTARDOLT... KERESMEK

ARMATURA

ARMATURA... KERESMEK

MUNKÁT NYER - NŐ

MUNKÁT NYER - NŐ... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

WAGOTT MIKLÓS B. 235 Red Jacket, W. Va.

WAGOTT MIKLÓS B. 235 Red Jacket, W. Va... KERESMEK

ARMATURA

ARMATURA... KERESMEK

MUNKÁT NYER - NŐ

MUNKÁT NYER - NŐ... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

BANYÁSOK KERESTETNEK

BANYÁSOK KERESTETNEK... KERESMEK

ARMATURA

ARMATURA... KERESMEK

MUNKÁT NYER - NŐ

MUNKÁT NYER - NŐ... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK

FLAT TOP MABLE COMPANY

FLAT TOP MABLE COMPANY... KERESMEK

ARMATURA

ARMATURA... KERESMEK

MUNKÁT NYER - NŐ

MUNKÁT NYER - NŐ... KERESMEK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... KERESMEK

KERESMEK

KERESMEK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

ELADÓ HAZAK

ELADÓ HAZAK... KERESMEK

TALÁLMAJYOK

TALÁLMAJYOK... KERESMEK

EHINSÉG

EHINSÉG... KERESMEK